

สินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศเยอรมนี

พื้นที่การเพาะปลูกเกษตรอินทรีย์

จากการสำรวจของหน่วยงาน IFOAM เมื่อปีที่ผ่านมาพบว่า มีพื้นที่ในโลกจำนวน 37 ล้านเฮกเตอร์ที่ทำการเพาะปลูกผลิตผลทาง Organic ภูมิภาคที่มีพื้นที่ที่ใหญ่ที่สุดได้แก่

- Oceania (12.1 ล้านเฮกเตอร์)
- ยุโรป (10 ล้านเฮกเตอร์) คิดเป็นร้อยละ 27 ของพื้นที่ทั้งหมด
- ลาตินอเมริกา (8.4 ล้านเฮกเตอร์)

ปัจจุบันมีผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในโลกมากถึง 1.6 ล้านราย ร้อยละ 34 อยู่ในทวีปแอฟริกา รองลงมา ร้อยละ 29 อยู่ในเอเชีย และร้อยละ 18 อยู่ในทวีปยุโรป

นับแต่ปี 2009 เป็นต้นมาพื้นที่ปลูกเกษตรอินทรีย์ ในเอเชียเริ่มลดลง แต่ในยุโรปกลับเพิ่มขึ้นโดยมีอัตรา การเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 คิดเป็นพื้นที่ 0.8 ล้านเฮกเตอร์ มีจำนวนฟาร์มทั้งสิ้นในยุโรป 280,000 ฟาร์ม

ประเทศที่มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ใหญ่ที่สุดคือ สเปน(1.5 ล้านเฮกเตอร์) อิตาลี (1.1 ล้านเฮกเตอร์) และเยอรมัน (1.0 ล้านเฮกเตอร์)

การผลิต

เกษตรกรผู้ผลิตอาหารเกษตรอินทรีย์ของเยอรมัน จำแนกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ผลิตภายใต้กฎระเบียบของสหภาพยุโรป (EU-Bio) คิดเป็นจำนวนร้อยละ 52
2. ผู้ผลิตภายใต้สมาคมผู้ผลิตของเยอรมัน (Verbands-Bio) คิดเป็นร้อยละ 48

จากตัวเลขล่าสุด ในปี 2554 เยอรมันมีมีเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์รวมทั้งสิ้น 23,003 ราย บนพื้นที่ทั้งหมด 1,031,540 เฮกเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้ามีจำนวนกิจการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 หรือเพิ่มขึ้น 1,061 ราย และมีพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 หรือ 22,838 เฮกเตอร์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.8 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมดและร้อยละ 6.1 ของพื้นที่การเกษตรของประเทศ

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัว/สัดส่วนของผู้ผลิตอาหารเกษตรอินทรีย์ของเยอรมันในปี 2554 จำแนกตามประเภท

ผู้ผลิต

	จำนวนผู้ผลิต/ กิจการ	%change	สัดส่วน (%)	พื้นที่ (เฮกเตอร์)	%change	สัดส่วน (%)
ผู้ผลิตภายใต้กฎระเบียบของ สหภาพยุโรป	11,148	+6.5	48.5	319,063	+4.0	31.5
ผู้ผลิตภายใต้สมาคมผู้ผลิตของ เยอรมนี	11,855	+3.3	51.5	694,477	+1.5	68.5
จำนวนผู้ผลิตทั้งหมด	23,003	+4.8	100	1,031,540	+2.3	100
สัดส่วนของภาคการเกษตร โดยรวม	7.8 %			6.1 %		

ที่มา สมาพันธ์ธุรกิจอาหารเกษตรอินทรีย์ (Bund Ökologische Lebensmittelwirtschaft)

ตารางที่ 2 สมาคมผู้ผลิตของเยอรมัน

	สมาคม	จำนวนสมาชิก		พื้นที่ (เฮกเตอร์)	
		ปี 2553	ปี 2554/2555*	ปี 2553	ปี 2554/2555*
1	Biokreis	872	943	35,304	37,177
2	Bioland	5,443	5,589	267,144	271,528
3	Biopark	571	632	133,055	133,828
4	Demeter	1,387	1,420	66,247	66,991
5	Ecoland	41	35	2,074	1,865
6	Ecovin	215	216	1,450	1,586
7	Gäa	342	349	33,799	31,704
8	Naturland	2,441	2,517	125,504	130,097
9	Verbund Ökohöfe	162	154	19,334	19,701
	รวม	11,474	11,855	683,911	694,477

ที่มา สมาพันธ์ธุรกิจอาหารเกษตรอินทรีย์ (Bund Ökologische Lebensmittelwirtschaft)

* ประมาณการ

สมาคมที่มีสมาชิกและพื้นที่เพาะปลูกมากได้แก่ Bioland, Naturland, Biopark และ Demeter

ตลาดเกษตรอินทรีย์ในเยอรมัน

เยอรมันเป็นตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป โดยเฉพาะสินค้าอาหาร และเครื่องดื่ม ช่องทางการจำหน่ายที่สำคัญ คือในร้านค้า เฉพาะอย่าง และในห้างค้าปลีก ซึ่งร้อยละ 20 จัดเป็นพื้นที่ขายสินค้า Organic ตัวอย่างเช่น Alnatura ซึ่งเป็นร้านค้าสินค้า Natural & Organic รายใหญ่ในเยอรมันมี 79 สาขาใน 30 เมืองใหญ่ มียอดขายในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2012 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 13

จากการเก็บตัวเลขของหน่วยงาน Organic Monitor ในปีที่ผ่านมามีมูลค่าการขายสินค้าเกษตรอินทรีย์โลก มากถึง 59 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตลาดเริ่มมีการขยายตัว และราคาเริ่มแข่งขันได้ แม้ว่าการขยายตัวจะเป็นไปอย่างช้าๆ เพราะปัญหาเศรษฐกิจโลกก็ตาม ความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคอเมริกา และยุโรป ซึ่งทั้ง 2 ภูมิภาค มีตลาดรวมกันถึงร้อยละ 96 ของมูลค่าการขายทั้งหมด ประเทศที่มีความต้องการสูงสุดตามลำดับได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก และ ลักเซมเบิร์ก เฉพาะในยุโรป ยอดขายสินค้า เกษตรอินทรีย์ คิดเป็น 19.6 พันล้านยูโรต่อปี ตลาดที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปคือ เยอรมัน มียอดขาย (Turnover) ต่อปีสูงถึง 6 พันล้านยูโร รองลงมาคือ ฝรั่งเศส (3.4 พันล้านยูโร) อังกฤษ (2 พันล้านยูโร)

ช่องทางการตลาด

ผู้บริโภคสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์ในเยอรมนีปัจจุบันมีจำนวนประมาณ 12-18 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 17-20 ของประชากรทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากราคาของสินค้าส่วนมากค่อนข้างสูงกว่าสินค้าประเภทเดียวกันที่ผลิตตามปกติโดยเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 10-40 อย่างไรก็ตามในช่วงปีที่ผ่านมา ร้านค้าปลีกและซูเปอร์มาเก็ตแบบ discounter ได้ลดราคาสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์ของตนเองลง เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้าให้มากยิ่งขึ้น ทำให้ความแตกต่างด้านราคาของสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์จากสินค้าทั่วไปลดต่ำลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าผักผลไม้บางชนิดที่มีปริมาณการบริโภคสูงอย่างสม่ำเสมอ เช่น แครอท กะหล่ำ ผักกะหล่ำประเภทต่างๆ เป็นต้น

ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ จำแนกได้ ดังนี้

1. ร้านค้าปลีกและซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป เช่น Basic, Alnatura, Reformhaus, Bio Markt
2. ซูเปอร์มาร์เก็ตแบบ discounter ปัจจุบันเข้ามามีบทบาทต่อตลาดเป็นอย่างมาก ทำให้สินค้าเข้าถึงกลุ่มลูกค้าในวงกว้างขึ้นเพราะเป็นธุรกิจที่มีฐานลูกค้ามากที่สุดในช่องทางการจำหน่ายสินค้าอาหารทั้งหมด มีจำนวนสาขามากและตั้งอยู่ในทำเลที่เข้าถึงผู้บริโภคได้ง่าย
3. ร้านจำหน่ายเฉพาะสินค้าเกษตรอินทรีย์/ซูเปอร์มาร์เก็ตสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะ
4. ร้านสินค้าเพื่อสุขภาพ (Reform House)
5. ร้านเบเกอรี่/ hand work
6. ร้านของผู้ผลิตโดยตรง

ตั้งแต่ปี 2554 ตลาดสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์ในเยอรมนียังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9.0 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 6.59 พันล้านยูโร หรือประมาณ 263.60 พันล้านบาท ในปี 2555 สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของสหภาพยุโรปซบเซา ทำให้การบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ค่อนข้างคงที่ไม่ขยายตัวเท่าที่ควร สินค้าที่ได้รับความนิยม และมีสัดส่วนการตลาดสูงได้แก่

ผักผลไม้สด

ขนมปัง

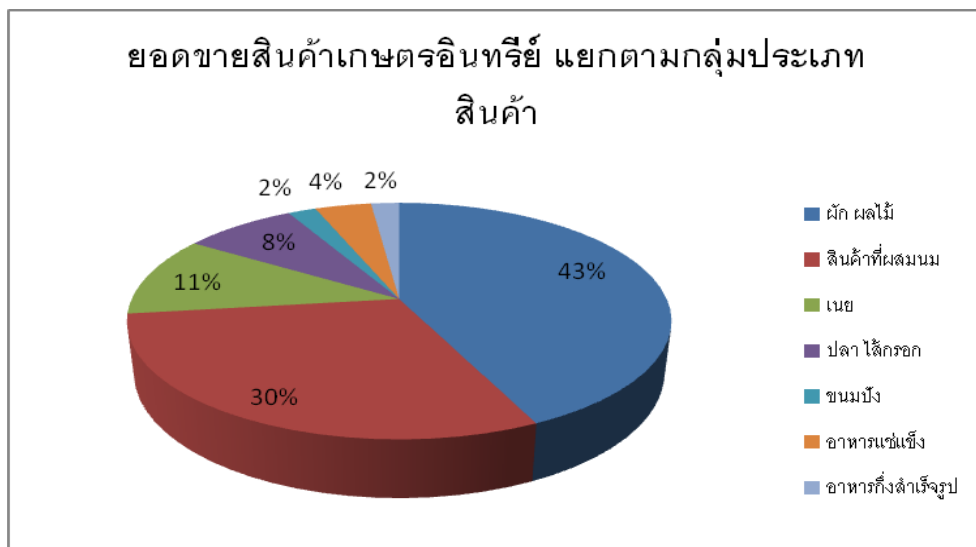
อาหารเด็ก

อาหารอื่นๆ รวมทั้งเนื้อสัตว์

เครื่องดื่ม

สำหรับชาวอินทรีย์ยังคงมีแนวโน้มในระดับดีโดยเฉพาะชาวไทย

สัดส่วน ยอดจำหน่ายสินค้าอาหารเกษตรอินทรีย์ จำแนกตามชนิดสินค้า

ที่มา สมาพันธ์ธุรกิจอาหารเกษตรอินทรีย์ (Bund Ökologische Lebensmittelwirtschaft)

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 55 นิยมบริโภคสินค้า อาหาร organic สด
ร้อยละ 36 นิยมบริโภค ประเภทอบแห้ง
ร้อยละ 9 นิยมบริโภคสินค้าสำเร็จรูป

สินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผลิตโดยผู้ผลิตในแต่ละท้องถิ่นของเยอรมนีเป็นสินค้าที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภคมากที่สุด
ส่งผลด้านบวกต่อการขยายตัวของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในเมืองต่างๆ

การรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์

สินค้าเกษตรอินทรีย์ในเยอรมนีทุกชนิดจะต้องผ่านการควบคุมและตรวจสอบให้ได้มาตรฐานตามกฎหมาย
ของสหภาพยุโรป เลขที่ 834/2007 (EEC No.834/2007) ว่าด้วยสินค้าเกษตรและอาหารเกษตรอินทรีย์และระเบียบ
วิธีในการเกษตรกรรมและกลไกกรรมสำหรับสินค้าที่เป็น “BIO” ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับขององค์กร IFOAM
(International Federation of Organic Agriculture Movement) องค์กรด้านเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญและได้รับ
การยอมรับเป็นอันดับหนึ่งของโลก สินค้าที่ผ่านมาตรฐานดังกล่าวเท่านั้นจึงจะมีสิทธิขอใช้เครื่องหมายรับรองสินค้า
เกษตรอินทรีย์ได้ โดยมีหน่วยงานตรวจสอบแตกต่างกันไป

3.1 เครื่องหมายรับรองของสหภาพยุโรป ผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สามารถขอใช้
เครื่องหมายดังกล่าวในภาษาใดก็ได้ ปัจจุบันสหภาพยุโรปได้ออกแบบตราเครื่องหมายรับรอง
ใหม่และเริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2553 เป็นรูปสี่เหลี่ยมสีเขียว ภายในมีดาว 12 ดวงเรียงกันเป็นรูป
ใบไม้ สำหรับในประเทศเยอรมนีมีการใช้เครื่องหมายรับรองของสหภาพยุโรปค่อนข้างน้อย
เนื่องจากนิยมใช้เครื่องหมายรับรองของรัฐบาลเยอรมันซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย
มากกว่า

3.2 เครื่องหมายรับรองของรัฐบาลเยอรมัน เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2545 อ้างอิงถึงกฎหมาย
ของสหภาพยุโรป เป็นเครื่องหมายที่ได้รับความนิยมในเยอรมนีสูงเนื่องจากเป็นที่รู้จักของ
ผู้บริโภคเยอรมันและประเทศใกล้เคียงอย่างแพร่หลาย ปริมาณสินค้าที่ใช้เครื่องหมายรับรอง
จากรัฐบาลในปีที่ผ่านมา กว่า 63,000 ชนิดจากจำนวนผู้ผลิตทั้งหมดประมาณ 4,000 ราย

3.3 เครื่องหมายรับรองของสมาคมผู้ผลิต โดยกลุ่มผู้ผลิตเหล่านี้มักมีการตั้งมาตรฐานสูงกว่ามาตรฐาน
รับรองของรัฐบาลและของสหภาพยุโรป สมาคมดังกล่าวได้แก่ Bioland, Naturland และ Demeter

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการใช้ตราของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกของสมาคม
อื่นใดเพิ่มเติมอีก

การรับผิดชอบต่อสินค้า ตามกฎหมายเยอรมันสินค้าทุกชนิดที่นำเข้าสู่ตลาด หากก่อให้เกิดความเสียหายต่อ
ผู้บริโภคไม่ว่าจะในด้านสุขภาพอนามัยของผู้ใช้ หรือต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ผลิตจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

ภายในวงเงินไม่เกิน ร้อยล้านยูโร หากเป็นสินค้านำเข้า ผู้นำเข้าจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้านั้น ยกเว้นสินค้าเกษตรที่ยังไม่แปรสภาพ

มาตรการภาษี

(1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัจจุบันภาษีมูลค่าเพิ่มมีอัตราร้อยละ 19 สำหรับสินค้าทั่วไป ส่วนอาหารจะมีอัตราร้อยละ 7

(2) อัตราภาษีนำเข้า แยกตามประเภทของสินค้าจะมีการเรียกเก็บภาษีโดยประมาณ ดังนี้

- สินค้าประเภทวัตถุดิบจะเสียภาษีสูงสุดไม่เกินร้อยละ 4
- สินค้าขั้นปฐมต่าง ๆ อัตราสูงสุดไม่เกินร้อยละ 20 เช่น เครื่องแกง ภาษีประมาณ ร้อยละ 12.3

รายละเอียดภาษีจาก http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

แนวโน้มสำหรับอาหารอินทรีย์

ปัจจุบันปัจจัยที่เกี่ยวกับการสิ่งแวดล้อม นอกจาก Organic แล้ง ยังมีการรณรงค์ เรื่อง eco-labels และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainability) ในอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งผู้ประกอบการอาหารไทยจะต้องปรับตัวหากต้องการเสนอขายสินค้านี้ในตลาดยุโรป นอกจากนี้แล้วยังต้องคำนึงถึงกฎระเบียบการนำเข้าอื่นๆ เช่น การมาตรการการควบคุมการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การห้ามนำเข้าสินค้าอาหารที่มีส่วนผสมของ GMO กฎหมายควบคุมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

รายชื่อที่อยู่ องค์กร สมาคมที่เกี่ยวข้อง

1. **Bioland Bundesverband**
Kaiserstr. 18
55116 Mainz
Tel.: +49-61361-239790
Fax: +49-6131-2397927
www.bioland.de
2. **Bund Oekologische Lebensmittelwirtschaft**
Marienstrasse 19-20
10117 Berlin
E-Mail : info@boelw.de
www.boelw.de
3. **Assoziation Oekologische Lebensmittelhersteller**
Zum Pilsterhof 7
97769 Oberleichtersbach
Tel.: +49-9741-4834
Fax: +49-9741-932201
4. **Biokreis e.V.**
Regensburger Str. 34
94036 Passau
Tel.: +49-851-756500
Fax: +49-851-7565025
5. **Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung**
Deichmanns Aue 29
53179 Bonn
Tel: +49 228 - 68 45-3355
Fax: +49 228 - 68 45-2907
E-Mail: bio-siegel@ble.de
Internet: www.bmelv.de

6. **Geschäftsstelle Bundesprogramm Ökologischer Landbau in der Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (BLE)**
 Deichmanns Aue 29
 53179 Bonn
 Tel.: +49 228 - 68 45-3355
 Fax: +49 228 - 68 45-2907
 Internet: www.oekolandbau.de

7. **Bundesverband Naturkost Naturwaren Hersteller und Handel e.V.**
 Eberplatz 1
 50668 Koeln
 Tel.: +49-221-13975644
 Fax: +49-221-13975640
www.n-bnn.de

8. **Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (BMELV)**
 Rochusstr. 1, 53123 Bonn
 Post box: 14 02 70, 53107 Bonn
 Tel: 0228/529-0
 Fax: 0228/529-4262
 Internet: www.bmelv.de

9. **International Federation of Organic Agriculture Movement**
 Internet: www.ifoam.org

งานแสดงสินค้าอาหารและเกษตรอินทรีย์ ในประเทศเยอรมนี ปี 2556 - 2557

1. **Grüne Woche Berlin** 18-27.01.2013
 International Green Week Berlin
 Messe Berlin GmbH
 Messedamm 22
 14055 Berlin
 Tel.: +49-30-30382026
 Fax: +49-30-30382019
 E-mail : igw@messe-berlin.de
www.greenweek.de

2. **Fruit Logistica** 6-8.02.2013
 International Trade Fair for Fruit and Vegetable Marketing
 Messe Berlin GmbH
 Messedamm 22
 14055 Berlin
 Tel.: +49-30-30382047
 Fax: +49-30-30382020
 E-mail: fruitlogistica@messe-berlin.de
www.fruitlogistica.de

3. **Biofach** 13-16.02.2013
 World Organic Trade Fair
 NürnbergMesse GmbH
 Messezentrum
 90471 Nürnberg
 Tel.: +49-911-86068648
 Fax: +49-911-86068634
 E-mail: info@biofach.de
www.biofach.de

4. **Anuga** 5-9.10.2013
 International Trade Fair for Food industry
 Kölnmesse GmbH
 Messeplatz 1
 50679 Cologne
 Tel.: +49-221-821 2240

Fax: +49-221-821 99 3410
Email: anuga@koelnmesse.de
www.anuga.de

5. **Fish International** 9-11.02.2014
International Trade Fair for Fish and Seafood
MGH Messe- und Ausstellungsges. Hansa GmbH
Bürgerweide
20209 Bremen
Tel.: +49-421-3505260
Fax: +49-421-3505261
E-mail: info@fishinternational.de
www.fishinternational.com
6. **Inter Mopro** 21-23.09.2014
International Trade Fair Dairy Products
Messe Düsseldorf GmbH
Messeplatz 1
40474 Düsseldorf
Tel.: +49-211-4560900
Fax: +49-211-4560668
E-mail: info@messe-duesseldorf.de
www.intermopro.de
7. **Intercool** 21-23.09.2014
International Trade Fair Frozen Food, Ice Cream, Refrigeration Technology
Messe Düsseldorf GmbH
Messeplatz 1
40474 Düsseldorf
Tel.: +49-211-4560900
Fax: +49-211-4560668
E-mail: info@messe-duesseldorf.de
www.intercool.de
8. **InterMeat** 21-23.09.2014
International Trade Fair Meat, Cold Meat and Sausage
Messe Düsseldorf GmbH
Messeplatz 1
40474 Düsseldorf
Tel.: +49-211-4560900
Fax: +49-211-4560668
E-mail: info@messe-duesseldorf.de
www.intermeat.de

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครแฟรงก์เฟิร์ต
กุมภาพันธ์ 2556